

Finansdepartementet

Vår referens/dnr:

2023-89

fi.registrator@regeringskansliet.se

kopia: david.troeng@regeringskansliet.se

Er referens/dnr:

Fi2023/01693

20230821

Remissvar: Frågor om dagens och framtidens utmaningar på konnektivitetssområdet

Föreningen Svenskt Näringsliv har beretts tillfälle att besvara rubricerade frågor inom konnektivitetssområdet (dnr Fi2023/01693).

Hur kommer det sammantagna behovet av konnektivitet att se ut under de kommande åren?

Näringslivet behöver tillgång till problemfri och pålitlig konnektivitet på i stort sett samtliga arbetsställen, även de som är små, tillfälliga eller säsongsbetonade.

För att möjliggöra relevant tillgång till digitala tjänster behövs digitala infrastrukturer med hög prestanda, säkerhet och tillförlitlighet till konkurrenskraftiga priser. Att effektivt kunna kombinera styrkan med olika tekniker är avgörande för en effektiv och ändamålsenlig utbyggnad för hela Sverige och olika ändamål.

Den digitala infrastrukturen behöver kontinuerligt utvecklas och förnyas för att möta behoven och stimulera innovationskraft i alla sektorer och branscher. Behovet av till exempel uppkopplad mobilitet, det vill säga uppkoppling under rörelse, ökar inte minst till följd av alltmer ökad digitalisering, högre nivåer av automation och ökad uppkoppling inom fordonsbranschen.

Ambitionen måste vara att Sverige ska återta en ledande position inom digital infrastruktur och grunden för det är kunskap, konkurrenskraft och ett bättre innovations- och investeringsklimat för marknadens aktörer. Den digitala tekniken behöver också gå att lita på, därför är cybersäkerhet prioriterat för att skydda näten och data.

En annan förutsättning för att Sverige ska vara ledande inom digital infrastruktur är väl fungerande 5G-nätverk. Satsningar på att utvidga Sveriges 5G-nätverk är ett viktigt steg mot

den kommande 6G-revolutionen med avancerad extended reality teknik (XR) och virtuella världar som Metaverse, där man sömlöst kommer kunna röra sig mellan den digital och den fysiska världen.

Vilka delar av samhällsutvecklingen är viktiga att ta i beaktande?

Medan den första digitala omvandlingen främst revolutionerade konsumentmarknaden på olika sätt kommer den andra vågen att kraftigt påverka kritisk infrastruktur, industri och marknaden för business-to-business. Gränssnitten mellan företag, kunder och leverantörer kommer att vara integrerade och sammankopplade med varandra på många olika sätt.

Driften av alla typer av system, inklusive digitala verktyg, kommer att bli alltmer automatiserad och autonom. Det kräver gemensamma, standardiserade tekniklösningar i ett fritt dataflöde som fungerar för många, oavsett sektor och typ av verk-samhet. En stabil och säker uppkoppling kommer att vara helt avgörande för att lyckas.

För vissa av tjänsterna kommer användare att producera och dela lika mycket data som de förbrukar, vilket kräver att den underliggande digitala infrastrukturen på ett tillförlitligt sätt stödjer balansen mellan uppladdnings- och nedladdningshastigheter med mycket kort fördröjning.

Tillgången till konnektivitet av hög kvalitet blir en viktig faktor för Sveriges, regionernas och städernas ekonomiska attraktionskraft. Förutom att stötta befintligt näringsliv kan nya affärsmöjligheter, företagsetableringar och helt nya branscher skapas. Till exempel har tillgången till fiber varit avgörande för Sveriges innovationskraft inom media-, underhållning- och e-sportindustrin.

Vilka utmaningar finns för utvecklingen av den grundläggande infrastrukturen?

Det måste finnas förutsättningar för nätägare och nätoperatörer att utveckla den digitala infrastrukturen i takt med efterfrågan och det måste finnas förutsättningar för näringslivet att använda de senaste digitala tjänsterna. Den digitala utvecklingen i Sverige får inte hämmas av en långsam utveckling av digital infrastruktur.

Sverige har en i europeisk jämförelse god täckning av såväl fast som trådlös infrastruktur, dock överstiger redan idag behovet utbudet på vissa platser. Den snabba digitaliseringen – inte minst av näringslivet - kommer att öka behoven av fortsatt utbyggnad av den digitala infrastrukturen. Sverige är till ytan ett stort land och att bygga ut nät till alla och överallt är en utmaning. Genom att skapa goda förutsättningar för investeringar och nyttja styrkan med olika tekniker och innovation kan näten nå längre och möta näringslivets utveckling av nästa generations digitala utbud.

Tillgången till en driftsäker digital infrastruktur är avgörande för den svenska innovations- och konkurrenskraften. Med digitaliseringen av bland annat teknikindustrin, jord- och

skogsbruk, sjuk- och hälsovård och transporter finns det stora värden för näringslivet att fiber når längre ut och att mobiltäckning finns utöver den nuvarande definitionen på platser där människor bor och normalt rör sig.

I både fasta och mobila nät ökar behovet av både säkerhet och robusthet. Därtill ökar hotbilden av cyberkriminalitet. Det nuvarande instabila geopolitiska läget och ökning av cyberangrepp har bidragit till ett större fokus på att stärka digitala infrastrukturer. Här har offentliga aktörer en särskild roll att spela, inte minst genom det nationella cybersäkerhetscentret.

Vilka förutsättningar behöver vara uppfyllda för att möta behoven av konnektivitet?

Om vi ska vara bäst i världen på att tillvarata digitaliseringens möjligheter krävs tillgång till snabb, stabil och säker uppkoppling. Mycket talar för att succesivt höjda krav och pålagor inom säkerhet, robusthet och yttäckning äventyrar marknadsaktörernas investeringsvilja. PTS och regeringen behöver utarbeta nya sätt för hur samhällets krav ska finansieras utöver det som marknadens kommersiella efterfrågan kan finansiera.

Det finns därtill ett stort behov av att förstärka kunskapsläget inom digitalisering, både bredd och spetskompetensen. Det krävs därför utbildning och kompetensutvecklingsinsatser inom bland annat mjukvaruutveckling, radio- och mikrovågsteknik, datavetenskap, säkerhet, AI och matematik.

För att stimulera användning och utveckling av ny digital teknik krävs också goda förutsättningar att bedriva test- och demonstration av ny och befintlig teknik under verkliga förhållanden. Det förutsätter tillgång till digital infrastruktur i utvecklingens framkant och ett regelverk som möjliggör öppen testverksamhet. En högaktuell teknologi är AI som alltmer används i både produkter och tjänster. Den kommande AI-aktens regulatoriska sandlådor är välkomna men otillräckliga. Därför behöver Sverige ett kompletterande regelverk för öppen testverksamhet.

Vad behöver olika aktörer bidra med?

Behovet och beroendet av digital infrastruktur ökar. Med den påverkansroll som det offentliga har, framför allt Regeringen och dess myndigheter, behövs dels kunskap om vart marknaden är på väg, dels en förståelse om vilka insatser som behövs idag för att möta framtidens efterfråga. Antalet myndigheter involverade i digital infrastruktur blir allt fler - inte minst genom ökade säkerhetskrav. Betydelsen av digital infrastruktur blir också en viktigare del i andra politikområden som klimat, samhällsutveckling, vård, energi med flera. Fler myndigheter är på olika sätt därför involverade och påverkar marknadsförutsättningarna för att Sverige ska kunna ligga i framkant i utvecklingen. Exempel på sådana myndigheter är PTS, Digg, MSB, Trafikverket, Länsstyrelsen, FOI, Försvarsmakten, Luftfartsverket, FRA och Svenska Kraftnät.

För att kunna genomföra relevanta insatser krävs gedigen kunskap, engagemang och bred samverkan mellan regeringen, relevanta myndigheter och näringslivet.

FÖRENINGEN SVENSKT NÄRINGSLIV

Carolina Brånby

Carola Ekblad